

Waardig oud worden en mobiliteit

**Uitdagingen en mogelijke
oplossingen
01/12/2022**

Op 1 december 2022 organiseerde COOPCITY, het Centrum voor sociaal ondernemerschap, een werkdag met de hoofdrolspelers van de veroudering en de mobiliteit in

Dit thema werd over de sectoren heen in het bijzonder belicht voor twee fundamentele aspecten: Verplaatsingen van senioren in de stad en het zich (opnieuw) toe-eigenen van de openbare ruimte.

Doelstelling van deze dag? samen werken aan de prioritaire uitdagingen en starten met het bedenken van innoverende oplossingen die gebaseerd zijn op een

30 hoofdrolspelers van de veroudering en de mobiliteit tekenden present voor een

Deze dag leidde tot het formuleren van 5 mogelijke oplossingen door de werkgroepen, die het concept kunnen uitwerken tot een project onder begeleiding van COOPCITY en

Aangezien de werkgroepen aan het einde van de dag werden samengesteld, konden er

Dit verslag heeft tot doel om alle (al dan niet aanwezige) structuren die op deze dag waren uitgenodigd de mogelijkheid te geven om kennis te nemen van de uitwisselingen en, indien ze dit wensen, zich uit te spreken over een mogelijke oplossing om aan de dynamiek van

U vindt een link om u in de werkgroepen in te schrijven op elke projectfiche die in dit verslag staat. Wanneer u zich in een groep inschrijft, wordt u uitgenodigd om deel te nemen aan de

We hopen dat jullie talrijk aanwezig zullen zijn om de uitwisselingen te willen verderzetten en

Er werden heel wat uitdagingen geïdentificeerd door de deelnemers en evenveel obstakels voor de senioren om zich in de stad te verplaatsen en om van de openbare ruimte gebruik te maken.

Uitdagingen die met beleving te maken hebben:

Zich blijven verplaatsen vereist heel vaak dat de mobiliteitswijzen aangepast moeten worden, waarbij talrijke uitdagingen te maken hebben met de overgang

1. Het mogelijke verlies van autonomie en de behoefte om begeleid te worden bij het ouder worden, worden vaak als iets negatiefs beleefd. Wat gewenst wordt: autonoom en zelfstandig blijven.
2. Een gewoonte wijzigen wordt als iets moeilijks ervaren, wat gelijk staat met comfortverlies.

Uitdagingen die met

De omgeving wordt heel vaak betrokken bij de keuzes en de mobiliteitswijze van de senioren, wat de volgende uitdagingen inhoudt:

1. De angsten van de omgeving kunnen de mobiliteitsmogelijkheden en -wijzen van de senioren beïnvloeden (beslissen in de plaats van de persoon wat hij kan).
2. De omgeving heeft niet noodzakelijk tijd om de senior in deze verplaatsingen

De psychologische dimensie van mobiliteit:

Mobiliteit is een zaak van vertrouwen, er duiken vele obstakels op in:

1. De angst om het huis te verlaten, wat te maken heeft met de angst voor een fysiek ongeval (val) of een agressie.
2. De moeilijkheid om weer zelfvertrouwen op te bouwen na een traumatiserende gebeurtenis (een val, evenwichtsverlies, verlies aan oriëntatie in de ruimte ...).
3. Onze relatie met de tijd. Een bejaarde kan de indruk hebben dat hij niet snel genoeg gaat (om de straat over te steken, in een vervoermiddel te stappen enz.).

Mobiliteit en openbaar

Het openbaar vervoer brengt uitdagingen met zich mee van inclusie, sensibilisering en uitrusting. Talrijke fysieke uitdagingen hebben te maken met de toegankelijkheid van het openbaar vervoer dat heel vaak als onaangepast aan bejaarden wordt ervaren, met name

1. de beproeving om op de tram te stappen.
2. een ongelijke bediening en talrijke wijken die heel weinig bediend worden door het openbaar vervoer.
3. Het gebruik van steeds vaker noodzakelijke digitale middelen (om een vervoerbewijs te kopen, informatie te raadplegen enz.) wat in feite de mensen uitsluit voor wie dit minder toegankelijk is.
4. Daarmee samenhangend, de "ontmenselijking" van de diensten met steeds minder loketten om vragen te stellen, informatie te verkrijgen enz.
5. De uitbating van de vervoerdiensten is niet aan senioren aangepast, daarvoor is er

Voetgangerstrajecten:

Voetpaden brengen veel problemen met zich mee: obstakels, hindernissen, niveauverschillen maar ook uitdagingen om samen te leven met andere gebruikers en gebruikers (fietsen die op het voetpad rijden, geparkeerde steps enz.). Deze problemen hebben een rechtstreekse impact op de veiligheid en op

1. de aanwezigheid van werken in de openbare ruimte en wat ze als trajectwijziging met zich meebrengen;
2. De noodzaak aan rustzones en te weinig banken en toiletten;
3. De kwestie van de toegankelijkheid van de infrastructuur (trappen, voetpaden, liften ...);
4. Uitdagingen rond de oriëntering in de ruimte.
5. Drie grote obstakels staan de uitvoering van voetgangerstrajecten voor lange afstanden in de weg:
6. Vermoeidheid tijdens de trajecten (met name te wijten aan te weinig rustzones)
7. Veiligheid, met delen van het traject die gevaarlijker zijn dan andere,

Maatschappelijk

Een aantal obstakels rond mobiliteit maakt deel uit van maatschappelijke uitdagingen. Spanningen

1. Hoe individuele gedragingen verlaten om collectieve / gemeenschappelijke gedragingen terug te vinden?
2. Hoe buurtsolidariteit uitwerken?
3. De aanwezigheid van bejaarden in de openbare ruimte stelt de volgende vragen:
4. Hoe een relatie scheppen tussen de verschillende bevolkingen en de verschillende generaties in de openbare ruimte?
5. Hoe de belangen van verschillende kwetsbare doelgroepen laten samenkomen?
6. Hoe handelen om ervoor te zorgen dat iedereen, jongeren, ouderen enz. een plaats heeft en samenleeft?

Mobiliteit en

De toegang tot informatie is een belangrijke uitdaging voor de mobiliteit van de senioren met obstakels op

1. De toegankelijkheid tot de kennis van de diensten die helpen om zich te verplaatsen (sociale cheque, taxicheque enz.);
2. De toegankelijkheid en de beschikbaarheid van de informatie die met mobiliteit te maken heeft (toegang tot loketten, coördinatie van het aanbod);

Prioritaire

Deze uitdagingen zorgen voor een lijst prioritaire vragen om het verkeer te herdenken

Toegang tot informatie:

Hoe kunnen senioren geïnformeerd worden? Hoe de toegang tot informatie, de beschikbaarheid en de coördinatie van het informatieaanbod verbeteren? Hoe een antwoord vinden op de digitale kloof?

Verandering voorbereiden:

Hoe de perceptie van de senioren zelf op kwesties van mobiliteit en gebruik van de openbare ruimte bewerken?

Inclusie van bejaarden:

Hoe de samenleving sensibiliseren voor de aanwezigheid van senioren in de openbare ruimte waarbij stigmatisering vermeden wordt?

Hoe voor een betere vertegenwoordiging van senioren zorgen in het leven van

Delen van de openbare ruimte:

Hoe de stadsinrichtingen herdenken om te beantwoorden aan de talrijke kwetsbaarheden (kinderen, vrouwen, senioren enz.) en aan het belang van veiligheid, comfort, samenleven enz.?

Hoe de toegankelijkheid en de aanpasbaarheid verbeteren van de bewegwijzering, van de vervoermiddelen en van de infrastructuur in de openbare ruimte?

Wat heeft de openbare ruimte nodig (of wat moet eraan toegevoegd worden) om het veiligheidsgevoel binnen deze ruimte te verbeteren? Hoe veiligheid en sociale mix aanpakken?

Hoe kan de openbare ruimte openstaan voor een andere relatie

Vervoer:

Hoe de fysieke obstakels overwinnen die aan de weginfrastructuur verbonden zijn? Hoe de toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor de senioren ontwikkelen? Wat zijn de alternatieven voor de auto waarmee senioren zich zouden kunnen verplaatsen waarbij ze hun onafhankelijkheid

Gedragingen:

Wat zou er het isolement kunnen doorbreken en de mensen kunnen motiveren om buiten te komen?

Prioritaire

Er werden 4 prioritaire uitdagingen aangeduid van waaruit er mogelijke samenwerkende

1

Hoe de inrichting van de openbare ruimten, van het vervoer en van de bewegwijzering herdenken om rekening te houden met de talrijke kwetsbaarheden, met de veiligheid en om ontmoeting te bevorderen?

2

Hoe het isolement doorbreken en de senioren ertoe aanzetten om buiten te komen?

3

Hoe de samenleving beter sensibiliseren voor de aanwezigheid van senioren in de openbare ruimten waarbij stigmatisering vermeden wordt? Hoe werken aan de voorstellingen die bejaarden over zichzelf hebben op het vlak van mobiliteit en openbare ruimte?

4

Welke alternatieven voor de auto zijn er voor de senioren om zich te verplaatsen waarbij ze hun onafhankelijkheid en vrijheid behouden?

Methodologie om de uitdagingen

Er werden groepen gevormd om aan elk van deze uitdagingen te werken en per uitdaging een mogelijke oplossing te bedenken die werkbaar is en meerdere actoren omvat.

De projectfiches stellen deze denkpistes voor en nodigen uit om de

Alle oplossingen omvatten het overleg met en de vertegenwoordiging van de senioren

Projecten

- Project 'coach de route'
- Project 'Bancvenue'
- Project 'Sensibiliseringscampagne #Laisse-moi bouger'
- Project 'Atelier mobility coaching'
- Project 'Centre de mobilité active'
- Bijlage: Andere denkpistes

Project 'coach de route'

Uitdaging: Hoe de inrichting van de openbare ruimten, van het vervoer en van de bewegwijzering herdenken om rekening te houden met de talrijke kwetsbaarheden, met de veiligheid en om ontmoeting te bevorderen?

Synthese van de

Dit project richt zich tot iedereen die verplaatsingsmoeilijkheden ondervindt op de

Met dit instrument richt de persoon zich tot de gemeente (refererende dienst te bepalen) die hem doorverwijst

De coach identificeert het meest passende en toegankelijke traject in functie van de behoeften van de persoon en begeleidt hem op dit traject om zijn autonomie te bevorderen. Tijdens deze begeleiding (die één of tweemaal voor hetzelfde traject plaatsvindt om de persoon op zijn gemak te stellen) identificeert de coach de potentiële gevaren en wat er op het traject voor de persoon ongemakkelijk is

Deze begeleiding en deze signalering zorgen ervoor dat er snel een oplossing komt voor de moeilijkheden die met de toegankelijkheid van de openbare ruimte te maken hebben (de inrichtingen voor een echt inclusieve openbare ruimte vergen veel meer tijd) door plaatselijk te handelen en met gemakkelijke en snel in te voeren inrichtingen (een voetpad verlagen, een

* Mystreet is een systeem waarmee er gewaarschuwd kan worden voor obstakels op de weg – voetpad zonder tegels, omgevallen bord enz. zodat de gemeentediensten dit kunnen herstellen)

[Ik wil lid worden van de werkgroep 'Coach de route'](#)

Eerste ingeschreven structuren: Entr'ages (Juliette Laisné) en de Dienst mobiliteit van de

Project bancvenue

Uitdaging: hoe het isolement doorbreken en de senioren ertoe aanzetten uit huis te gaan ?

Synthese van de

Het project is in de eerste plaats bedoeld voor gezonde en voor hulpbehoevende senioren die een sociale relatie nodig hebben en is in het algemeen nuttig voor alle voetgangers. Het doel van het project is opnieuw een sociale band te creëren door banken en stoelen voor de eigen woning te plaatsen.

De mensen worden uitgenodigd om een bank of een stoel voor hun woning te plaatsen: ze kunnen op dit meubel voor hun huis gaan zitten maar eveneens uitrusten tijdens hun wandeling dankzij de andere mensen die aan de actie deelnemen. Een sticker met de afbeelding van het project wordt op het stadsmeubilair aangebracht om het project voor te stellen en de mensen uit te nodigen om te gaan zitten.

Het eerste beoogde doelpubliek bestaat uit senioren maar iedereen die wil

1. een communicatiedag om de lancering aan te kondigen;
2. Een communicatiecampagne via ambassadeurs om het project uit te leggen en stickers om op het meubilair aan te brengen;

Inspiratie van elders:

Er bestaat een gelijkaardig project in Vlaanderen. Het zijn de bewoners en bewoonsters die de bank installeren. Hier is de bank geen hindernis omdat hij 's nachts verwijderd wordt, hij wordt een instrument voor gezelligheid in de wijk.

Geïdentificeerde obstakels:

1. Belangrijk om in overleg met de diensten openbare ruimten van de gemeenten samen te werken voor de vergunningen van het meubilair op het voetpad
2. Nadenken over de modaliteiten van het systeem zodat het door de bewoners

[Ik wil lid worden van de werkgroep 'Bancvenue'](#)

Eerste ingeschreven structuren: Rode Kruis van Brussel (Catherine Souchon en Christophe)

Project 'Sensibiliseringscampagne #laisse

Uitdaging: Hoe de samenleving beter sensibiliseren voor de aanwezigheid van senioren in de openbare ruimten waarbij stigmatisering vermeden wordt? Hoe werken aan de voorstellingen die bejaarden over zichzelf hebben op het vlak van mobiliteit en openbare ruimte?

Synthese van de

Het project richt zich tot twee doelgroepen: de senioren en hun naaste en

De doelstelling van het project is te werken aan alle factoren die de omgeving ertoe aanzetten om aan senioren te zeggen dat ze moeten 'stoppen met bewegen' (mechanisme van overbescherming van senioren, van betutteling) en beoogt te doen begrijpen dat een senior verder kan bewegen in zijn omgeving. De doelstelling van de campagne is eveneens de senioren zelf te sensibiliseren om hen aan te moedigen om gebruik te maken van hun vermogen om te handelen en te bewegen. Het project is gebaseerd op een

1. De senior aan te moedigen om gebruik te maken van zijn vermogen om te handelen en zich te verplaatsen;

De campagne gebruikt concrete resultaten en verwijst naar oplossingen en bevoorrechte gesprekspartners. Deze campagne zou voortgezet kunnen worden via andere instrumenten,

[Ik wil lid worden van de werkgroep 'campagne #laisse moi bouger'](#)

Eerste ingeschreven structuren: Gemeente Ukkel (François Lambert-Limbosch), Maison

Project 'Atelier mobility coach'

Uitdaging: Hoe senioren informeren over de bestaande mobiliteitswijzen?

Synthese van de

De oplossing is gebaseerd op het idee dat senioren eveneens geïnformeerd moeten worden via een sensibilisering van de verschillende spelers in hun omgeving zodat ze

1. 'Mobility coaching' workshops voor de spelers rond de senioren;
2. Een rechtstreekse communicatie naar de senioren;

Mobility coaching workshop:

De doelstelling is spelers uit het verenigingsleven en van de gemeenten die in contact staan met bejaarden uit te nodigen op 'mobility coaching' workshops met een mobiliteitsaanspreekpunt.

Deze workshops zijn bedoeld voor:

Vzw's die werken met senioren en wijkhuizen, dagcentra;
Gemeenten;
Ergotherapeuten en sociale assistenten van geriatriediensten.

Deze workshops stellen geschreven media ter beschikking die eveneens online toegankelijk zijn. Deze oplossing is rechtstreeks geïnspireerd op gelijkaardige workshops die door Leefmilieu Brussel geleid worden.

Rechtstreekse communicatie:

Het project stelt ook een luik rechtstreekse communicatie naar de senioren voor, die via de gemeentekranten zou gaan. Deze communicatie structureert de informatie over de mobiliteitswijzen die voor de senioren bestaan volgens

1. Mobiliteitsdiensten voor alleenstaande en gezonde mensen;
2. Mobiliteitsdiensten voor alleenstaande en hulpbehoevende mensen (rolstoelpatiënten);
3. Mobiliteitsdiensten voor mensen die nood hebben aan begeleiding;
4. Mobiliteitsdiensten in groep;

Ik wil lid worden van de werkgroep 'atelier mobility coach'

Project 'Centre de mobilité active'

Uitdaging: Welke alternatieven voor de auto zijn er voor de senioren om zich te verplaatsen waarbij ze hun onafhankelijkheid en vrijheid behouden?

Synthese van de

De doelstelling van het project is multimodale oplossingen te bevorderen om en te

Doelpubliek: er wordt bijzondere aandacht besteed aan senioren het project maar

Het project is gebaseerd op de ontwikkeling van een plaats die verschillende functies groepeerd,

1. Voorstelling en terbeschikkingstelling van verschillende fietsmodellen die aan de verschillende mobiliteitscapaciteiten zijn aangepast: duofietsen, tuktuks, bakfietsen (voor gezin);
2. Een aangepast en beveiligd lokaal;
3. Een gemeenschapscentrum;

Ik wil lid worden van de werkgroep 'centre de mobilité active'

Eerste ingeschreven structuren: Labolobo (Maud Catalan).

BIJLAGE: Andere oplossingspistes

Er werden eveneens andere oplossingspistes voor de uitdagingen geschetst. We noemen deze

Uitdaging: Hoe de inrichting van de openbare ruimten, van het vervoer en van de bewegwijzering herdenken om rekening te houden met de talrijke kwetsbaarheden, met de veiligheid en om ontmoeting te bevorderen?

Shuttle:

Die de hele dag door rondrijdt met een traject dat uitgedacht is volgens de behoeften (boodschappen, gezondheid, sociaal, cultuur enz.); op wijkniveau (kleinschalig);

Niet alleen aan senioren voorbehouden: ontworpen voor tuss verschill groepe een gedeeld traject dat vastgelegd wordt met de wijkbewoners en -bewoonsters.

Voor voetgangerstrajecten:

De verbindingen bedenken tussen de verschillende interessepunten; Denken aan rustzones en sanitaire zones;

De rustzones aanduiden;

Een kleur op het asfalt aanbrengen;

Inrichting van de ontmoetingsplaatsen:

De voorkeur geven aan kleine infrastructuur;

Schuilhokjes voor weercomfort (hitte, regen, kou enz.);

Beveiligde ruimten;

Ruimten die de ontmoeting tussen jongeren, ouderen, gezinnen enz. bevorderen;

De bestaande ontmoetingsplaatsen lokaliseren en waarderen die voor een echte ontmoeting tussen bevolking en generaties zorgen;

Een "bejaardenvriend"-label creëren voor inclusieve cafés, handelszaken, restaurants enz.; Familiariseren met de nabije buurt; kernpunten, stoppunten,

Uitdaging: Hoe de samenleving beter sensibiliseren voor de aanwezigheid van senioren in de openbare ruimten waarbij stigmatisering vermeden wordt? Hoe werken aan de voorstellingen die bejaarden over zichzelf hebben op het vlak van mobiliteit en openbare ruimte?

Voor senioren met toenemende kwetsbaarheden: de (eerstelijns) gezondheidssector sensibiliseren om

Voor mensen die fysiek in staat zijn om zich meer te verplaatsen dan wat ze daadwerkelijk doen: de multimodale alternatieven zichtbaar maken via deskundige spelers of door

Voor de v senioren e h grote publie Tege van d overbescherming/betutteling en het 'recht op risico' in de kijker zetten via een communicatie-/sensibiliseringscampagne: campagne ontwo met e do tegen de leeftijdsdiscriminatie

Uitdaging: Hoe senioren informeren over de bestaande mobiliteitswijzen?

Mobiliteitsreferentieposten voor senioren oprichten.

De mobiliteitswijzen klasseren volgens:

- ♦ Prijs
- ♦ Openbaar / privaat
- ♦ Alleen / in groep
- ♦ Behoeft: medische verzorging, sociaal
- ♦ leven enz. Dienstregeling en frequentie
- ♦ Toegang voor PBM
- ♦ Diensten met begeleider Enz.
- ♦

